

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра землеробства та гербології



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан агробіологічного факультету
Віталій КОВАЛЕНКО

« » 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри землеробства та гербології
Протокол № 10 від "20" травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Семен ТАНЧИК

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Агрономія»
Гарант ОП

Віталій КОВАЛЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Контролювання сегетальної рослинності в агрофітоценозах

Галузь знань _____ 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність _____ 201 «Агрономія»

Освітня програма _____ 201 «Агрономія»

Факультет _____ Агробіологічний

Розробник: _____ доцент, к. с-г. наук Антоніна БАБЕНКО

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Контролювання сегетальної рослинності в агрофітоценозах

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>(бакалавр)</i>	
Спеціальність	201 «Агрономія»	
Освітня програма	Агрономія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ - _____	(назва)
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	3
Семестр	6	4
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	-	- год.
Лабораторні заняття	30 год.	6 год.
Самостійна робота	50 год.	90 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета Дисципліна покликана забезпечити належну підготовку фахівців до професійної діяльності шляхом формування в студентів необхідних теоретичних знань і набуття практичних навичок для успішного впровадження ними на практиці комплексної, обґрунтованої системи заходів контролювання чисельності бур'янів у посівах сільськогосподарських культур, адаптованої до різних систем землеробства та конкретних екологічних умов. У результаті вивчення даної дисципліни студент отримує знання та вміння щодо: загальних принципів та теоретичних основ контролювання сегетальної рослинності в агроценозах;

асортименту гербіцидів; оцінки фактичної ситуації на полі з подальшим прийняттям оптимальних рішень щодо складових комплексної системи захисту посівів сільськогосподарських культур, виноградників, садів; умов високоефективного застосування гербіцидів; особливостей використання біологічних препаратів у системі захисту культур від бур'янів; систем контролю чисельності бур'янів за органічного землеробства; оцінки економічної доцільності застосування заходів контролю чисельності бур'янів за вирощування сільськогосподарських культур; еколого-економічного оцінювання здійснених заходів контролю забур'яненості полів

Завдання: забезпечити належну підготовку фахівця до професійної діяльності з реалізації ним на практиці системи рекомендованих заходів спрямованих на успішне контролювання наявності бур'янів в агрофітоценозах за різних систем землеробства та екологічних умов.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та відповідністю зональних умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

СК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур, шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних так і практичних методів.

СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 9. Володіти на оперативному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агрофітоценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціальної професійної роботи у галузі агрономії;

ПРН 11. Ініціювати оперативне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов;

ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог;

ПРН 14. Інтегрувати й вдосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

ПРН 15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма								Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1 Наукові основи контролювання сеgetальної рослинності в агроценозах.														
Тема 1. Наукові основи контролювання сеgetальної рослинності в агроценозах. Комплексність системи та пріоритети при виборі заходів впливу на бур'яни.	5		3		2			1	1					
Тема 2. Секрети успішних комбінацій заходів контролювання бур'янів. Умови високоєфективного застосування гербіцидів. Строки внесення, технологічні способи та регламенти застосування гербіцидів.	8		2		4	2		5	1			4		
Разом за змістовим модулем 1	13		5		6	2		6	2			4		
Змістовий модуль 2. Контролювання чисельності бур'янів інших агрофітоценозів														
Тема 1. Контролювання чисельності бур'янів в посівах зернових колосових культур	14		2		2	5	5	19	1		1	2	15	
Тема 2. Контролювання чисельності бур'янів в посівах кукурудзи, сорго та проса	14		2		2	5	5	14	1		1	2	10	
Контролювання чисельності бур'янів в посівах зернобобових культур (гороху, сої та ін.)	12		2		2	3	5	18			1	2	15	
Контролювання чисельності бур'янів в посівах буряків цукрових та картоплі	19		2		4	5	8	18	1		1	2	15	
Контролювання чисельності бур'янів в посівах ефіроолійних культур (ріпаку озимого та ярого, соняшнику)	17		2		4	3	8	18,5	0,5		1	2	15	
Контролювання чисельності бур'янів інших агрофітоценозів	31		-		10	2	19	25,5	0,5		1	4	20	
Разом за змістовим модулем 2	107		10		24	23	50	114	4		6	14	90	
Усього годин	120		15		30	25	50	120	6		6	18	90	
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-		-	-	-	-	-		-	-	-	
Усього годин	120		15		30	25	50	120	6		6	18	90	

3. Теми занять лабораторних

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Пороги шкідливості бур'янів	2
2	Вибір гербіцидів за спектром фітотоксичної дії. Ефективність дії гербіцидів	2
3	Розрахунок економічної ефективності використання гербіцидів	2

4	Розроблення системи захисту посівів зернових колосових культур	2
5	Розроблення системи захисту посівів кукурудзи, сорго та проса	2
6	Розроблення системи захисту посівів зернобобових культур	2
7	Розроблення системи захисту посівів буряків цукрових	2
8	Розроблення системи захисту посівів картоплі	2
9	Розроблення системи захисту посівів ріпаку озимого та ярого	2
10	Розроблення системи захисту посівів соняшнику	2
11	Розроблення системи захисту посівів прядивних культур (льон, коноплі, бавовник), злакових та бобових трав	2
12	Контролювання чисельності бур'янів в посівах овочевих культур	2
13	Контролювання чисельності бур'янів в садах та виноградниках	2
14	Спеціальні заходи контролю бур'янів	2
15	Системи контролю чисельності бур'янів за органічного землеробства	2
	Всього	30

4. Темы самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах озимих зернових, ярих колосових культур	5
2	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах кукурудзи, сорго та проса	5
3	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах зернобобових культур	5
4	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах буряків цукрових	4
5	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах картоплі	4
6	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах ріпаку озимого та ярого	4
7	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах соняшнику	4
8	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах прядивних культур (льон, коноплі, бавовник), злакових та бобових трав	5
9	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах овочевих культур	4
10	Вивчення гербіцидів дозволених до використання в посівах садах та виноградниках	5
11	Вивчення біопрепаратів дозволених до використання в Україні для контролювання бур'янів	5
		50

5 Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист лабораторних робіт;

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист лабораторних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

Методичне забезпечення

1. Ю.П. Манько, А.А. Петришина. Розроблення системи інтегрованого контролю бур'янів у сучасному землеробстві. Методичні рекомендації до виконання лабораторно-практичних робіт з дисциплін «Теоретична і прикладна гербологія» та «Інтегрований контроль бур'янів у сучасному землеробстві» студентами магістратури зі спеціальності 8.090101 01 «Агрономія». – К.: НУБіП України, 2012 р.
2. Анісімова А.А., Косолап М.П., Іванюк М.Ф., Бабенко А.І. Гербологія. Методичні вказівки до виконання комплексу розрахункових робіт "Прогноз забур'яненості та розрахунок

оптимальної системи контролювання бур'янового компоненту польового агрофітоценозу в умовах області" для студентів ОС – Бакалавр, спеціальність 201 «Агрономія», сільськогосподарських ВУЗів III-IV рівнів акредитації 2020 р.

3. Анісімова А.А., Косолап М.П., Іванюк М.Ф., Бабенко А.І. Герботологія. Методичні вказівки до проведення навчальної практики з курсу Герботологія, студентами агробіологічного факультету Спеціальність – 201 «Агрономія» сільськогосподарських ВУЗів III-IV рівнів акредитації Освітній ступінь – Бакалавр, 2020 р.
4. Анісімова А.А., Косолап М.П., Іванюк М.Ф., Бабенко А.І. Герботологія. Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи на тему «Характеристика бур'янового угруповання та розробка системи захисту його контролювання в польових агрофітоценозах в умовах _____ області», для студентів заочного відділення агробіологічного факультету Спеціальність – 201 «Агрономія» сільськогосподарських ВУЗів III-IV рівнів акредитації Освітній ступінь – Бакалавр, 2020 р.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Косолап М.П., Примаєк І.Д., Іванюк М.Ф., Анісімова А.А., Бабенко А.І. **Практикум з герботології**. Навчальний посібник. – К.: 2018 р. – 581с.
2. Косолап М.П., Примаєк І.Д., Іванюк М.Ф., Анісімова А.А., Бабенко А.І. **Практикум з герботології**. Навчальний посібник 2-ге видання, доповнене і перероблене. – К.: 2019 р. – 931с.
3. Косолап М.П., Іванюк М.Ф., Примаєк І.Д., Анісімова А.А., Бабенко А.І. **Практикум з герботології**. Навчальний посібник 3-ге видання, доповнене і перероблене. – К.:НУБіП України, 2021 р. – 876с.
4. Косолап М.П., Іванюк М.Ф., Примаєк І.Д., Анісімова А.А., Бабенко А.І. **Атлас бур'янів**. К.:НУБіП України, 2022 р. – 112с.
5. Веселовський І.В., Манько Ю.П., Лисенко А.К., Центило Л.В. **Атлас – визначник бур'янів**. Навчальний посібник. - К.: Видавничий центр НУБіП України, 2018, – 256 с.
6. Примаєк І.Д. **Бур'яни в землеробстві України: прикладна герботологія**. / І.Д.Примаєк, Ю.П. Манько, С.П. Танчик, М.П. Косолап та ін. - Біла Церква, Білоцерківський державний аграрний університет, 2006. - 664с.
7. Примаєк І.Д. **Довідник з герботології**. / І.Д., Примаєк, М.П. Косолап та ін. - К.; Кондор, 2006, С. 368.
8. Косолап М.П. **Герботологія. Навчальний посібник**. – К.: Арістей.- 2004. - 362с.
9. Косолап М.П. та ін. **Термінологічний словник з герботології**. – К.: Слово, 2008. – 183с.
10. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні (щорічні видання).

Інформаційні ресурси

1. <http://dglib.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/6193>
2. <http://agrotimete.com.ua>
3. <http://mirslouvrei.com>
4. <http://pidruchniki.ws.....>
5. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/modedit.php?update=300398&return=0&sr=0>
6. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4335>
7. <https://www.basf.com/ua/uk.html>
8. <https://www.syngenta.ua/katalog>

9. <https://superagronom.com/pesticidi>